

TEKST 1 JONGEREN EN SCHULDEN

- 1 Uit een onderzoek onder werkende jongeren blijkt dat zij gemiddeld een schuld hebben van 1.500 euro en dat 28% van de groep tussen 21 en 24 jaar wel eens schulden heeft, die de 5.000 euro overstijgen. Wijsheid komt blijkbaar met de jaren, want onder de 65-plussers is slechts bij zo'n 2% sprake van problematische schulden. Die komen tot uiting in forse betalingsachterstanden en schuldregelingen. Dat percentage valt nogal op, want bij ouderen is sprake van vaste kosten die veel jongeren nauwelijks hebben.
- 2 Nog een tegenstelling tussen jong en oud: waar ouderen vaak gebukt gaan onder hun schulden, daar lappen de meeste jongeren die aan hun laars. Tot hun verdediging kan worden aangevoerd dat de verleidingen groot zijn. Het wordt hun erg gemakkelijk gemaakt om op krediet te kopen en daardoor meer uit te geven dan er is.
- 3 De treurige resultaten van het onderzoek geven aan dat het tijd is om aan de noodrem te trekken. Verschillende dingen zijn nodig. In onze welvaartsmaatschappij moeten we kinderen weer leren hoe ze met geld moeten omgaan. Dat je een euro maar één keer kunt uitgeven. Op de scholen zouden deskundigen budgettrainingen moeten gaan geven. In het voortgezet onderwijs gebeurt dit soms wel, maar de vraag is of dat voldoende is.
- 4 Bovendien: wie ondersteunt bij de opvoeding van de kinderen eigenlijk de ouders, van wie sommigen zelf niet voldoende vaardigheid hebben om met geld om te gaan? Met geld omgaan is toch ook een zaak van verantwoordelijkheid en behoedzaamheid, van normen en waarden.
- 5 Hoeveel kinderen spàren er eigenlijk nog vandaag de dag? En leren daardoor de vreugde kennen iets moois te kunnen aanschaffen waarvoor je eerst moeite hebt moeten doen? Waarvoor je je iets hebt moeten ontzeggen? Of hebben we inmiddels alle jeugdspaarregelingen al afgeschaft? Bij de presentatie van het Nibud-onderzoek werd de suggestie gedaan een spaarregeling te introduceren waarbij de overheid de jongeren na een aantal jaren sparen een bonus als beloning geeft.
- 6 Omdat ze er zelf vaak niet meer uitkomen, doen jongeren steeds vaker een beroep op schuldhulp. Het komt echter regelmatig voor dat schuldeisers niet willen meewerken aan schuldsaneringen. Zij wachten liever tot de jongeren hun schulden kunnen aflossen, dankzij de eerste baan bijvoorbeeld. Dat is dan een hard gelag. Het werkt bepaald niet motiverend dat je je eerstverdiende geld naar allerlei schuldeisers moet brengen. Ook vormt dat vaak een drempel bij het aanvaarden van betaald werk.
- 7 Toch hoeven schulden van jongeren niet uitzichtloos te zijn, zoals blijkt uit projecten in onder meer Rotterdam, waarbij met succes de helpende hand wordt geboden. Dat is voldoende reden waarom zij navolging verdienen. Het project 'Jongeren en Schulden' in Rotterdam richt zich op jongeren die als gevolg van hun financiële problemen extra moeite hebben bij het vinden van werk en huisvesting. In een gecombineerde aanpak worden deze problemen ter hand genomen, waardoor betaald werk weer binnen bereik komt. De behoefte aan deze vorm van hulp blijkt zo groot, dat er een wachtlijst is van drie maanden.
- 8 Andere steden kennen een centraal aanmeldingspunt voor hulpverlening aan jongeren, waarbij intensieve budgetbegeleiding uitkomst biedt. Door samenwerking met woningbouwverenigingen kunnen huurachterstanden snel worden gesignaleerd.
- 9 Vooral jongeren die op kamers wonen, hebben intensieve voorlichting nodig bij het aanleren van een verantwoord uitgavenpatroon. Belangrijk is ook het project waarbij werkende jongeren met een gesubsidieerde baan een paar uur per week langer werken. Zodoende kunnen zij sneller uit de schulden komen.
- 10 Een deel van de financiële problemen ontstaat door de reclame die kredietinstellingen en banken maken. Sommige jongeren zijn daarvoor extra gevoelig, vooral als hun vriendjes wel een scooter en een mo-

105 biele telefoon hebben, waarmee zij hun status bewijzen. Het is te gemakkelijk om alleen maar de jongeren zelf als schuldenaar te wijzen als het gaat om problematische schulden. Ook kredietverleners en banken spelen hierbij een rol.

11 Het is nog steeds geen enkel probleem om bij verschillende mobiele-telefoonbedrijven een abonnement af te sluiten met de mogelijkheid om rood te staan. Er is een Bureau Krediet Registratie

115 dat alle officiële leningen registreert, maar dit soort zaken niet. Ook het rood staan van veel jongeren op verscheidene bankrekeningen wordt niet geregistreerd.

12 Dat zou anders moeten. Want het mag niet zo zijn dat bedrijven bij het tegengaan van schulden bij jongeren hun verantwoordelijkheid ontlopen. Anders kunnen jongeren in problemen terechtkomen die hun het uitzicht op een volwaardige toekomst ontnemen.

naar een ingezonden stuk van Saskia Noorman-den Uyl, Tweede-kamerlid voor de Partij van de Arbeid en Matthijs van Muijlen, gemeenteraadslid voor de Partij van de Arbeid in Rotterdam uit de rubriek 'Podium' in 'de Volkskrant', september 2002

TEKST 1 JONGEREN EN SCHULDEN

- 1p ● 1 Wat is de functie van alinea's 1 en 2?
In alinea's 1 en 2 wordt de tekst ingeleid door
A de houding van ouderen tegenover schulden te verklaren.
B de uitkomsten van een onderzoek te noemen.
C jongeren te waarschuwen voor schulden.
D ouderen aan jongeren als voorbeeld te laten zien.
- 2p ○ 2 In de alinea's 1 en 2 worden verschillen tussen jongeren en ouderen genoemd met betrekking tot schulden maken.
→ Noem twee van deze verschillen tussen jongeren en ouderen.
Geef de verschillen de nummers 1 en 2.
Gebruik per verschil niet meer dan 10 woorden.
- 1p ● 3 Buiten de inleiding en de afsluiting kunnen we de tekst verdelen in drie stukken:
deel 1: alinea's 3, 4 en 5
deel 2: alinea's 6, 7, 8 en 9
deel 3: alinea's 10 en 11
Welk kopje geeft het beste de inhoud weer van deel 1? (alinea's 3-5)
A De invloed van onze welvaartsmaatschappij
B De rol van ouders en scholen
C Eerst sparen, dan belonen
D Het verhinderen van grote schulden bij jongeren
- 1p ● 4 Welk kopje geeft het beste de inhoud weer van deel 2? (alinea's 6-9)
A Extra hulp voor kamerbewoners
B Hulp bij schuld
C Rol van schuldeisers
D Rol van woningbouwverenigingen
- 1p ● 5 Welk kopje geeft het beste de inhoud weer van deel 3? (alinea's 10 en 11)
A Bureau Krediet Registratie faalt
B Invloed geldverstrekkers
C Jongeren extra gevoelig
D Rood staan bij de banken
- 1p ● 6 Hoe kun je de tegenstelling tussen enerzijds alinea 6 en anderzijds de alinea's 7, 8 en 9 het beste aanduiden?
A niet succesvol – succesvol
B platteland – grote steden
C thuiswoners – kamerbewoners
D training – voorlichting

- 1p ○ 7 In de tekst wordt verteld over de hulpprojecten voor jongeren met schulden.
→ Citeer de zin uit het tekstgedeelte alinea's 7-9 die het beste aangeeft dat deze hulpprojecten de belangstelling van jongeren hebben.
- 2p ○ 8 Schulden kunnen zo hoog oplopen, dat je ze bijna niet meer kunt aflossen.
→ Noem twee negatieve gevolgen van schulden uit het tekstgedeelte alinea's 6 en 7.
Geef de gevolgen de nummers 1 en 2. *Gebruik niet meer dan 10 woorden per gevolg.*
- 2p ○ 9 In alinea 2 staat: "Het wordt hun erg gemakkelijk gemaakt om op krediet te kopen en daardoor meer uit te geven dan er is."
→ Noem twee concrete voorbeelden hiervan uit het tekstgedeelte alinea's 10 en 11.
Geef je voorbeelden de nummers 1 en 2.
Gebruik niet meer dan 10 woorden per voorbeeld.
- 1p ● 10 Wat is de functie van alinea 12?
In alinea 12 staat
A een advies aan de ouders.
B een conclusie uit het onderzoek.
C een mening van de auteurs.
D een oproep aan de jongeren.
- 1p ● 11 Wat is het voornaamste doel van de schrijvers met deze tekst?
De lezers
A ertoe aansporen nooit schulden te maken.
B informeren over budgettrainingen.
C overtuigen van een mening over schulden.
D waarschuwen voor banken.
- 1p ● 12 Een schrijver kan gebruikmaken van
1 feiten
2 eigen meningen
3 meningen van anderen.
Waarvan maken de schrijvers van deze tekst vooral gebruik?
A 3
B 1 en 2
C 1 en 3
D 2 en 3
- 1p ● 13 Welke zin geeft het beste de hoofdgedachte van deze tekst weer?
A Jongeren lenen te gemakkelijk geld, omdat zij in noodgevallen op schuldhulp door de plaatselijke of landelijke overheid terug kunnen vallen.
B Ouders, scholen en banken gedragen zich onverantwoordelijk tegenover werkende jongeren met hoge schulden.
C Schulden bezorgen jongeren problemen, maar schuldhulp, preventie en meewerkende geldschietters moeten een oplossing brengen.
D Voor de jongeren zelf, de kredietgevers en de banken vormen schulden meestal geen onoverkomelijk probleem.